

ALMEN PÆDIATRI

Afgrænsning og beskrivelse.

Udvalgsrapport.

Udvalget vedrørende almen pædiatri blev nedsat som ad hoc udvalg ved generalforsamlingen 2002 og som permanent udvalg i 2003.

Udvalgets kommissorium er:

1. Afgrænse og beskrive almen pædiatri i relation til de pædiatriske ekspertområder og til almen medicin.
2. Medvirke til udarbejdelse af uddannelsesprogram for vordende speciallæger i almen medicin under ansættelse i børneafdelinger.
3. Medvirke ved beskrivelse af det teoretiske kursus i almen medicin under uddannelsen i børneafdelinger.
4. Foreslå en organisatorisk struktur der tilgodeser samarbejdet mellem almen medicinere, kommunallæger på børne-ungeområdet, praktiserende speciallæger i pædiatri og børneafdelingerne.
5. Initiere kvalitetssikring og forskning indenfor området.

Udvalget fremlægger hermed rapport vedrørende det første punkt.

Pædiatri omfatter i målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen diagnostik, behandling og kontrol af medfødte og erhvervede lidelser og afvigelser fra normalfunktion i barnealderen, rådgivning vedrørende barnets fysiske og psykiske udvikling samt forebyggelse af sygdomme og funktionsforstyrrelser.

For at kunne dække dette brede område er der de sidste tiår udviklet en subspecialisering indenfor pædiatri. En subspecialisering der har været nødvendig for at opretholde et tilstrækkeligt fagligt niveau i den stigende vidensmængde.

Denne opdeling af faget har tenderet til at splitte faget op i områder der kan knytte sig til de tilsvarende "voksenspecialer".

For at modvirke en sådan opsplittning af pædiatrien blev begrebet "Almen Pædiatri" fremhævet som centralt og en af udvalgets opgaver blev derfor at beskrive dette begreb og indbygge det i den pædiatriske speciallægeuddannelse.

I forbindelse med dette arbejde har vi støttet os til de planer for speciallægeuddannelsen i pædiatri der foreligger fra UEMS (European Union of Medical Specialists), hvori en "Basic Paediatric Training" og en "Secondary Paediatric Training" beskrives.

Vi har defineret "Almen pædiatri" som den viden og de holdninger om børn, familier og samfund alle børnelæger skal have og vedligeholde.

Det er i overensstemmelse med speciallægeuddannelsens mål, at vi uddannes til almen pædiatere, som så derefter kan uddannes inden for et fagområde (ekspertområde/subspeciale). Det vil sige, at almen pædiatriske færdigheder skal opnås i løbet introduktionsstillingen og hoveduddannelsesstillingen (4-årig).

Disse færdigheder skal dels læres inden for fagområderne jvf. målbeskrivelserne for disse, dels er det den viden og de holdninger der er nødvendige for at behandle børn. Det er således emner der er centrale for al pædiatrisk funktion og faglig identitet og som knytter de forskellige fagområder sammen.

Vi har derfor ikke fundet det hensigtsmæssigt at se "Almen Pædiatri" som et nyt fagområde/subspeciale.

Hvilke emner indgår da i det særlige almen pædiatriske område?

Overordnet finder vi at det er de holdninger og den viden der får lægen til at se barnet som et individ i vækst – med en fortid og en fremtid – og som et medlem af en familie og et samfund.

Udvalget har fundet at det er viden og holdninger vedrørende:

1. Barnets normale vækst og udvikling. Fysisk, psykisk og socialt.
2. Børns opvækstvilkår. Børns liv i familie og samfund.
3. Kommunikation med børn og forældre.
4. Ethiske forhold vedrørende undersøgelse, behandling og forskning omkring børn.
5. Kroniske sygdommes generelle påvirkning af børn og deres familier.
6. Pædiatriens organisation i og udenfor sygehusene. Herunder transport af syge børn og samspillet mellem de forskellige områder.

Vi mener at disse emner indgår som væsentlige elementer i al pædiatrisk funktion og at en sådan afklaring af det fælles pædiatriske grundlag styrker faget i forhold til tilgrænsende fag og lægelige specialer.

Disse seks "pædiatriske grundbegreber" er ikke en endelig liste og udvalget har diskuteret andre områder der kunne medtages, bl.a. ernæring og pædiatrisk farmakologi. Vi har imidlertid fundet at de var dækket af undervisningen i fagområderne.

De seks emner er alle områder der møder den uddannelsessøgende i hele uddannelsesforløbet og det er vigtigt at de indgår i såvel den teoretiske og i den daglige kliniske undervisning på alle niveauer.

En yderligere beskrivelse af de 6 grundbegreber med hensyn til indhold kan beskrives i form af mål og indhold for undervisningen.

1. DET NORMALE BARN.

Mål:

Kunne optage en målrettet anamnese.

Konkretisering:

Indhente relevante og tilstrækkelige oplysninger fra barnet og dets familie samt eventuelt andre kilder til forståelse af barnets aktuelle situation fysisk, psykisk og socialt.

Mål:

Kunne foretage en målrettet undersøgelse af barnet.

Konkretisering:

Gennem undersøgelse af barnet kunne vurdere dets udvikling og aktuelle tilstand med hensyn til fysisk, psykisk og social udvikling og beskrive afvigelser fra det normale.

2. BØRNS OPVÆKSTVILKÅR.**Mål:**

Kunne vejlede vedrørende sund udvikling.

Konkretisering:

Kunne vejlede individuelle børn og grupper vedrørende sund levevis og færd f.eks. men hensyn til ernæring, motion og sygdomsforebyggelse.

Mål:

Kunne vejlede om forhold der forebygger usund udvikling for det enkelte barn og for grupper af børn.

Konkretisering:

Vejlede vedrørende alkohol, prævention, deltage i opsporing af børn med risiko for specifik sygdom.

3. KOMMUNIKATION**Mål:**

Kunne kommunikere med børn og deres forældre.

Konkretisering:

Kunne kommunikere med børn i alle aldre og deres forældre, specielt kunne lytte til barnet og forældrene. Kunne videregive resultatet af objektiv undersøgelse og andre undersøgelsesresultater til børn og forældre. Kunne informere, sikre forståelse og vejlede børn og forældre i deres beslutning vedrørende diagnostik og behandling.

Mål:

Kunne kommunikere med samarbejdsparter.

Konkretisering:

Kunne deltage i tværfagligt samarbejde. Kunne indgå i samarbejde med offentlige

myndigheder.

4. ETISKE FORHOLD.

Mål:

Kunne tage stilling i etiske problemstillinger vedrørende undersøgelse, behandling og forskning omkring raske og syge børn.

Konkretisering:

Kunne vejlede forældrene ved konkrete problemstillinger f.eks. ved fødsel af misdannet barn og under behandling af dødelig sygdom. Kunne varetage de etiske problemstillinger i forbindelse med pædiatrisk forskning.

5. KRONISK SYGDOM.

Mål:

Kunne varetage den lægelige omsorg for kronisk syge børn.

Konkretisering:

Kende de psykiske og sociale problemer hos børn og forældre i forbindelse med kronisk eller langvarig sygdom. Vurdere behov for og iværksætte relevante lægelige og sociale foranstaltninger for det kronisk syge barn og dets familie.

6. PÆDIATRISK ORGANISATION OG SAMARBEJDE.

Mål:

Kunne samarbejde indenfor det pædiatriske område.

Konkretisering:

Redegøre for organisationen af pædiatri i Danmark. Kunne vurdere hvornår der er behov for anden ekspertise end den forhåndenværende med hensyn til diagnostik og behandling. Kunne etablere kontakt til relevant ekspertise og iværksætte og gennemføre transport af det syge barn, herunder sikre optimal kommunikation med forældrene. Kende relevante samarbejdsrelationer nationalt og inden for regionalt og kommunalt regi.

En del af disse forhold undervises der også i på de centraliserede kurser f.eks. etik og kommunikation. Det er dog så særlige forhold der gør sig gældende for børn, og det er så centrale emner for pædiatrisk funktion, at de bør være del af pædiatrisk undervisning på alle niveauer.

I det teoretiske kursus i den pædiatriske uddannelse er der afsat 16 timer til et fælles kursus for socialpædiatri og almen pædiatri. Det første kursus har været afholdt og den almen pædiatriske tid (4 timer) anvendtes til diskussion af den ambulante funktion.

Uddannelsen i almen pædiatri bør væsentligst foregå i afdelingerne som en del af det daglige arbejde ved konferencer, i afdelinger og i ambulatorierne.. I fremtiden vil det være hensigtsmæssigt i stigende grad at inddrage speciallægepraksis og

kommunallægeområdet i uddannelsen i Almen Pædiatri. Læringsformen bør være mesterlære, supervision og diskussion

Udvalget for Almen Pædiatri.
April 2005